

Vilka elarbeten får du själv utföra i hemmet?

Som lekman är det inte mycket man får göra själv när det gäller elarbeten. Några saker är dock tillåtna förutsatt att man har kännedom och erforderlig kunskap om det man gör. Exempel på vad som får göras: byta lampor, montera kontakter på skarvsladdar, byta trasiga säkringar, ansluta eller byta ljusarmaturer inomhus (ej våtutrymmen), reparera trasiga apparatkablar, reparera apparater, byta enkla, fast installerade strömbrytare och vägguttag (max. 16 A). I övrigt krävs det en behörig elinstallatör.

Stäng av strömmen innan du börjar

Oavsett vilket slags elarbete som du ska utföra så ska du alltid börja med att stänga av strömmen. Dra ur stickproppen om det är en apparat du tänker arbeta med. Rör elarbetet delar av den fasta installationen som takarmatur, vägguttag eller strömbrytare, slå av huvudströmbrytaren. Ta inga risker när du gör eljobbet själv. Är du det minsta osäker, läs på innan eller lämna över jobbet till en elinstallatör. Felaktig inkoppling av el kan leda till brand och skador. Chansa aldrig!

Vilka elarbeten får du utföra själv?

- Ja - Sätta lamppropp på sladd till en lampa
- Ja - Sätta stickpropp på sladd till tvättmaskin
- Ja - Byta ut fast ansluten lampa i torrt bostadsrum
- Ja - Tillverka egen skarvsladd
- Ja - Byta ut befintliga strömbrytare och vägguttag
- Ja - Byta ut befintlig strömbrytare mot dimmer
- Ja - Utbyte av ljusarmatur i torrt bostadsrum
- Nej - Byte av ojordat vägguttag mot jordat.
- Nej - Installation av strömbrytare eller vägguttag
- Nej - Installation av elrör och dosor
- Nej - Dra kabel i elrör och dosor
- Nej - Fast anslutning av tvättmaskin till dosa
- Nej - Fast anslutning av lampa till elanläggningen
- Nej - Förlägga kabel i mark till friggebod
- Nej - Installation av golvvärme och värmekabel.
- Nej - Byta ut vägguttag som är 3-fas

Mer om elsäkerhet

Elsäkerhet

Syftet med elsäkerhetsregler är säkra installationer och apparater för att skydda människor, husdjur och egendom. Vid spänningar under 50 V anses risken för en farlig elstöt mycket låg. Däremot kan en elstöt från det vanliga 230 V-elnätet vara dödlig. Nätströmmen som levereras har förutom hög spänning dessutom växlande polaritet (50 Hz). Detta gör att det finns en uppenbar risk att fastna vid beröring (orsak till muskelkramp). Det är dock inte spänningen som är farlig. Alla har säkerligen fått en obehaglig stöt som orsakats av statisk elektricitet. Den typen av stötar orsakas av mycket hög spänning (V) med en mycket låg ström (A). Det som är farligt är strömmen.

Hur farlig är strömmen?

Sambandet mellan spänning, ström och resistans är att ju högre resistans, desto högre spänning krävs det för att leda igenom ström. Hur mycket ström människokroppen leder beror på flera olika faktorer: hur hög spänningen är, hur stor del av kroppen som blir utsatt, hur fuktig huden är, hur strömmen passerar genom kroppen samt om det är lik- eller växelström. Hur farlig strömmen är beror också på hur länge kroppen utsätts för den.

1 mA kan kännas i fingrarna.

1-10 mA uppfattas som mycket obehagligt men är ofarligt.

Vid 10 mA och däröver får man muskelkramp.

Redan vid 15 till 20 mA kan man inte släppa greppet.

Från 30 mA ökar blodtrycket och hjärtat börjar slå oregelbundet (det är här jordfelsbrytaren stänger av strömmen).

Över 30 mA i 0,5-1 sekund kan vara dödande.